

Situația social-economică
a municipiului Chișinău
în ianuarie-martie 2021
(informație succintă)

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică a mun. Chișinău în ianuarie-martie 2021	3
2. Situația demografică.....	4
3. Câștigul salarial	4
4. Sănătate	5
5. Turism	6
6. Infrațiuni	7
7. Agricultură	8
8. Industrie.....	9
9. Investiții în active imobilizate	9
10. Construcții	10
11. Transporturi	10
12. Precizări metodologice.....	12

Simboluri folosite:

- = evenimentul nu a existat

0,0 = valoare mică

c = date confidențiale (Art. 18, par.4 și Art. 23, par.5 al Legii cu privire la Statistica oficială Nr.93/2017).

s = pentru a asigura confidențialitatea pozițiilor marcate cu 'c', pozițiile marcate cu 's' în coloanele corespunzătoare nu pot fi diseminate

1. Informație succintă privind situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-martie 2021

Situația demografică în ianuarie-martie 2021 a fost determinată de o creștere a nivelului mortalității cu 66,7% și cel a nupțialității cu 0,6%, iar nivelul natalității și al divorțialității au scăzut cu 10,4% și 4,6%.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul I 2021 a fost de 9978,5 lei, în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 11,3% și depășind media pe țară cu 17,8%.

Cifra de afaceri în industrie în ianuarie-martie 2021, a fost în creștere cu 6,8% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 2757,5 mil. lei, majorându-se cu 21,5% față de ianuarie-martie 2020. Sursa principală de finanțare a investițiilor au fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 61,8%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-martie 2021 a însumat 533,8 mil. tone-km, cu 5,9% mai mult decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 1318,5 mii tone, majorându-se cu 8,0% comparativ cu ianuarie-martie 2020.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 7,3 mil. pasageri, micșorându-se cu 33,8% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Tabelul 1.1. *Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-martie 2021*

	Ianuarie-martie 2021	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-martie 2020
Născuți-vii, persoane	1 820	89,6
Decedați, persoane	2 881	166,7
Numărul căsătoriilor	892	100,6
Numărul divorțurilor	639	95,4
Câștigul salarial mediu lunar ¹ , lei	9 978,5	111,3
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	6 427,2 ²	105,8
Investiții în active imobilizate, mil. lei	2 757,5	121,5
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	533,8	105,9
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	1 318,5	108,0
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	168,7	49,6
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri	7 286,9	66,2

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care își au sediul central în mun. Chișinău.

² Datele se prezintă pe cercul de întreprinderi cu activitate principală de industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară: cu >20 angajați - exhaustiv, 4-19 angajați - eșantion

2. Situația demografică¹

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-martie 2021 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației.

Tabelul 2.1. *Procese demografice*

	Ianuarie-martie		
	2020	2021 ²	2021 în % față de 2020
Născuți-vii, persoane	2 031	1 820	89,6
Decedați, persoane	1 728	2 881	166,7
din care, copii sub 1 an	27	32	118,5
Sporul natural	303	-1 061	de 3,5 ori
Numărul căsătoriilor	887	892	100,6
Numărul divorțurilor	670	639	95,4

¹Datele sunt prezentate conform ultimului domiciliu, după data înregistrării.

²Date provizorii.

Conform datelor provizorii, în ianuarie-martie 2021 au fost înregistrați 1820 născuți-vii, cu 10,4% mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor decedate a fost de 2881, cu 66,7% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a majorat cu 18,5%, fiind de 32 persoane.

În ianuarie-martie 2021 au fost înregistrate 892 căsătorii, numărul acestora s-a majorat cu 0,6% în comparație cu perioada de referință din anul 2020. Conform hotărârilor judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 639, micșorându-se cu 4,6% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Tabelul 2.2. *Migrația internă*

	Numărul de sosiri în:		Numărul de plecări din:		Sporul migratoriu în:	
	localități urbane	localități rurale	localități urbane	localități rurale	localități urban	localități rural
Total, persoane	3 779	305	1 840	155	1 939	150
<i>inclusiv:</i>						
Sectorul Botanica	772	45	452	38	320	7
Sectorul Buiucani	911	32	369	22	542	10
Sectorul Centru	704	-	317	-	387	-
Sectorul Ciocana	591	107	348	52	243	55
Sectorul Riscani	801	121	354	43	447	78

Conform datelor furnizate de către Agenția Servicii Publice din Registrul de Stat al Populației, în ianuarie-martie 2021, în municipiul Chișinău au sosit 4084 persoane și au plecat 1995 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 2089 persoane.

3. Câștigul salarial

În trimestrul I 2021, câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat a fost de 9978,5 lei, în creștere cu 11,3% față de trimestrul I 2020 și cu 17,8% mai mare decât media pe țară (8468,6 lei).

În sectorul bugetar, în trimestrul I 2021, câștigul salariului mediu lunar a constituit 9374,9 lei, cu 4,8% mai mult față de trimestrul I 2020, iar în sectorul real acest indicator a constituit 10094,3 lei și s-a mărit cu 12,6% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Tabelul 3.1. *Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul I 2021, pe activități economice¹*

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul I 2020	trimestrul IV 2020
Total	9 978,5	111,3	96,0
Agricultură, silvicultură și pescuit	5 521,2	108,9	93,4
Industrie	8 439,7	104,8	92,9
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	12 066,2	103,4	91,9
Învățământ	8 727,1	104,4	92,9
Alte activități de servicii	10 314,2	114,2	97,4

¹ Datele cuprind unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care își au sediul central în mun. Chișinău

4. Sănătate

Conform datelor Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, morbiditatea populației prin unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2021 în municipiul Chișinău a înregistrat o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire prin infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19), infecția gonococică acută și cronică, sifilis, și o tendință de descreștere prin gripă, scarlatină, intoxicații și toxicoinfecții alimentare provocate de agenți nedeterminați.

Tabelul 4.1. *Morbiditatea populației prin principalele boli infecțioase*

	Ianuarie-martie 2021	
	Total, cazuri	în % față de ianuarie-martie 2020
Escherichioze	c	s
Enterite, colite, gastroenterite provocate de agenți determinați	38	73,1
Intoxicații și toxicoinfecții alimentare provocate de agenți nedeterminați	32	11,6
Infecții intestinale acute provocate de agenți nedeterminați	180	40,0
Tuberculoza organelor respiratorii	54	77,1
Scarlatina	11	3,7
Sifilisul	92	122,7
Infecția gonococică acută și cronică	72	138,5
Varicela	206	16,6
Hepatita virală B cronică fără Delta antigen primar depistată	23	60,5
Hepatita virală C cronică primar depistată	31	48,4
Infecția cu virusul imunodeficienței umane (HIV)	22	57,9
Infecția enterovirală	4	8,3
Pediculoza	19	37,3
Scabia	22	32,8
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	19 992	40,9
Pneumonii, bronhopneumonii acute	11 429	85,4
Gripă	c	s
Infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19)	39 737	de 290,1 ori

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-martie 2021 au fost frecventate de 11,3 mii turiști sau cu 57,3% mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul turiștilor sosiți se prezintă în felul următor:

Tabelul 5.1. Numărul turiștilor sosiți în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare

	Ianuarie-martie 2021		Ianuarie-martie 2021 în % față de ianuarie-martie 2020	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	11 309	6 525	42,7	39,2
din care:				
Hoteluri și moteluri	8 635	5 835	40,6	39,3
Cămine pentru vizitatori	667	-	84,0	-
Pensiuni turistice și agroturistice	433	182	28,0	25,6
Structuri de întremare	789	-	68,1	-
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	785	508	45,9	47,9

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit celor sosiți din România (34,4%), S.U.A (12,8%), Ucraina (10,7%), Federația Rusă (8,7%), Turcia (5,4%), Italia (4,0), Germania (2,5%).

Tabelul 5.2. Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare

	Ianuarie-martie 2021		Ianuarie-martie 2021 în % față de ianuarie-martie 2020	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	52 880	13 428	56,3	34,8
din care:				
Hoteluri și moteluri	17 624	12 210	38,1	34,7
Cămine pentru vizitatori	17 051	-	92,3	-
Pensiuni turistice și agroturistice	710	400	30,5	28,9
Structuri de întremare	16 301	-	67,9	-
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	1 194	818	41,9	41,6

În ianuarie-martie 2021 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 52,9 mii înnoptări ale turiștilor, din care 39,5 mii ale cetățenilor moldoveni (74,6% din total înnoptări) și 13,4 mii înnoptări ale nerezidenților (25,4%).

Durata medie de ședere a unui turist în structurile de primire turistică colective, în ianuarie-martie 2021 a constituit 5,7 zile, din care la hoteluri și moteluri - 3,0 zile, cămine pentru vizitatori - 26,6 zile, pensiuni turistice și agroturistice - 2,6 zile, structuri de întremare - 21,7 zile și structuri de odihnă - 2,5 zile.

În ianuarie-martie 2021 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 21,0 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini, care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor în perioada de raport, s-a cifrat la 303 persoane, din care 40 persoane sau 13,2% din total au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement; 263 persoane (86,8%) - în scopuri de afaceri și profesionale. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 12,4 mii persoane.

Tabelul 5.3. Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor

	Ianuarie-martie 2021	
	turiști	turiști-zile
Total	21 009	84 997
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	303	569
din care, în scopuri de:		
afaceri și profesionale	263	440
odihnă, recreere și agrement	40	129
tratament	-	-
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	12 418	80 879
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	42	158
odihnă, recreere și agrement	12 319	79 866
tratament	57	855
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	8 288	3 549

Numărul turiștilor străini sosiți și a turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor din mun. Chișinău, se prezintă astfel:

Tabelul 5.4. Numărul turiștilor străini sosiți și a turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate

	Turiști străini sosiți		Turști moldoveni plecați	
	Ianuarie-martie 2021	în % față de total	Ianuarie-martie 2021	în % față de total
Total	303	100,0	12 418	100,0
din care:				
Austria	-	x	7	0,1
Bulgaria	-	x	127	1,0
Egipt	-	x	8 992	72,4
Emiratele Arabe	-	x	310	2,5
Federația Rusă	14	4,6	22	0,2
Franța	-	x	-	x
Germania	-	x	5	0,0
Grecia	-	x	-	x
Israel	2	0,7	36	0,3
Italia	3	1,0	2	0,0
Polonia	-	x	-	x
Republica Cehă	4	1,3	-	x
România	249	82,2	160	1,3
S.U.A.	6	2,0	4	0,0
Turcia	4	1,3	443	3,6
Ucraina	12	4,0	1 592	12,8
Alte țări	9	2,9	718	5,8

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor din municipiul Chișinău, a fost de 41,0 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți.

6. Infrațțiuni

Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2021, numărul infrațunilor înregistrate în municipiul Chișinău a constituit 1850 cazuri, ceea ce este cu 6,3% mai puțin față de ianuarie-martie 2020. Infrațunile săvârșite pe teritoriul municipiului constituie 29,3% din numărul total de infrațțiuni înregistrate pe teritoriul țării. În luna martie anul curent, au fost înregistrate 572 infrațțiuni. Din numărul total de infrațțiuni înregistrate, 22,5% constituie infrațțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

Tabelul 6.1. *Infrapecțiuni înregistrate, pe categorii*

	Ianuarie-martie 2021	
	Total, cazuri	în % față de ianuarie-martie 2020
Infrapecțiuni înregistrate - total	1 850	93,7
inclusiv:		
Exceptional de grave, deosebit de grave și grave	416	108,9
Mai puțin grave	1 031	87,3
Ușoare	403	98,1

Cele mai răspândite infrapecțiuni înregistrate au fost infrapecțiunile contra patrimoniului, în ianuarie-martie 2021 au fost înregistrate 624 furturi. Ponderea infrapecțiunilor contra patrimoniului în total infrapecțiuni înregistrate a constituit 59,0%.

Conform datelor Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2021 pe teritoriul municipiului au fost înregistrate 95 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 5535,1 mii lei. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-martie 2020 s-a majorat cu 6,7%.

7. Agricultură

Producția animalieră. În ianuarie-martie 2021, în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la balanță animale, în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, a scăzut producția de lapte cu 53,1%, producția (creșterea în masă vie) a vitelor s-a micșorat cu 19,5%, și a păsărilor a scăzut cu 15,5%, la fel și producția de ouă s-a micșorat cu 9,8%.

La 1 aprilie 2021 față de data respectivă a anului trecut a fost înregistrată micșorarea efectivului de animale în gospodăriile de toate categoriile, cu excepția efectivului de vaci în întreprinderile agricole care a crescut, respectiv, de 9,3 ori.

Tabelul 7.1. *Efectivul de animale pe principalele specii*

	La 1 aprilie 2021		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de 1 aprilie 2020	
Bovine - total	810	69,5	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	72	68,6	9,0
gospodăriile populației	738	69,6	91,0
din ele vaci – total	568	85,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	56	de 9,3ori	9,9
gospodăriile populației	512	77,9	90,9
Porcine - total	1 134	81,0	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	30	16,5	2,6
gospodăriile populației	1 104	90,6	97,4
Ovine și caprine - total	4 299	88,0	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	104	68,0	2,4
gospodăriile populației	4 195	10,5	97,6
Păsări - total	240 729	106,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	240 729	106,4	100,0

¹Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie

În ianuarie-martie 2021, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială** s-a majorat cu 5,8%, ca urmare a creșterii producției industriale la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+28,4%). Totodată, s-au înregistrat descreșteri în industria extractivă (-15,2%) și în industria prelucrătoare (-1,5%).

Tabelul 8.1. *Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei, %*

	Ianuarie-martie 2021 față de ianuarie-martie 2020
Industrie, total	105,8
Industria extractivă	84,8
Industria prelucrătoare	98,5
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	128,4

În ianuarie-martie 2021, **cifra de afaceri în industrie** a fost în creștere cu 6,8% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

9. Investiții în active imobilizate¹

În ianuarie-martie 2021 entitățile din sectorul real cu 5 salariați și mai mult și instituțiile bugetare au realizat **investiții în active imobilizate** în valoare de 2,8 miliarde lei, sau cu 21,5% (în prețuri comparabile) mai mult față de ianuarie-martie 2020.

În ianuarie-martie 2021 **investițiile în imobilizări corporale** au constituit 2,7 miliarde lei, fiind în creștere cu 21,1% față de perioada similară a anului precedent. **Investițiile în imobilizări necorporale** au constituit 102,6 milioane lei, cu 34,1% mai mult față de ianuarie-martie 2020.

Tabelul 9.1. *Investiții în active imobilizate în ianuarie-martie 2021*

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-martie 2020	total
Investiții în active imobilizate – total	2 757,5	121,5	100,0
Imobilizări necorporale	102,6	134,1	3,7
Imobilizări corporale	2 654,9	121,1	96,3
din care:			
clădiri rezidențiale	467,0	95,1	16,9
clădiri nerezidențiale	364,8	112,2	13,2
construcții ingineresti	413,4	108,9	15,0
mașini și utilaje	876,8	132,0	31,8
mijloace de transport	429,7	179,7	15,6
alte imobilizări corporale	103,2	115,2	3,8

¹ Datele se prezintă pe entitățile din sectorul real cu 5 salariați și mai mult și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați.

Din total investiții realizate în ianuarie-martie 2021 cea mai mare pondere le revine investițiilor în mașini și utilaje, care a constituit 31,8%.

10. Construcții

Autorizații de construire. În ianuarie-martie 2021 s-au eliberat 251 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în creștere cu 28,7% față de ianuarie-martie 2020.

Tabelul 10.1. *Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-martie 2021*

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-martie 2020	total
Total	251	128,7	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale	212	135,0	84,5
nerezidențiale	39	102,6	15,5

Locuințe date în exploatare. În ianuarie-martie 2021 au fost date în exploatare 1539 locuințe (apartamente și case de locuit individuale), cu 770 locuințe (sau de 2,0 ori) mai mult față de ianuarie-martie 2020. Suprafața totală a locuințelor date în exploatare în ianuarie-martie 2021 a constituit 109,8 mii m², sau cu 71,5% mai mult față de ianuarie-martie 2020.

Tabelul 10.2. *Locuințe date în exploatare în ianuarie-martie 2021*

	Ianuarie-martie 2021	Ianuarie-martie 2020	Ianuarie-martie 2021 în % față de ianuarie-martie 2020
Locuințe - total, unități	1 539	769	200,1
apartamente	1 453	670	216,9
case de locuit individuale	86	99	86,9
din total în:			
mediul urban	1 497	722	207,3
mediul rural	42	47	89,4
Suprafața totală, m²	109 752	63 981	171,5
apartamente	99 293	51 906	191,3
case de locuit individuale	10 459	12 075	86,6
din total în:			
mediul urban	104 715	58 702	178,4
mediul rural	5 037	5 279	95,4

11. Transporturi

În luna martie 2021, cu transportul rutier de pasageri din mun. Chișinău au fost transportați 2,6 mil. pasageri, cu 1,0% mai mult ca în luna corespunzătoare din anul 2020. Parcursul pasagerilor, în luna de raport a constituit 60,2 milioane pasageri-km, fiind în descreștere cu 9,7% comparativ cu luna martie 2020.

În ianuarie-martie 2021, cu autobuze și microbuze, au fost transportați 7,3 mil. pasageri, cu 33,8% mai puțin ca în perioada similară din anul 2020, sau 51,2% din numărul total de pasageri transportați în ansamblu pe țară. Parcursul pasagerilor a constituit 168,7 mil. de pasageri-km, fiind în descreștere cu 50,4% comparativ cu ianuarie-martie 2020.

Tabelul 11.1. *Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-martie 2021*

	Martie 2021	În % față de martie 2020	Ianuarie-martie 2021	În % față de ianuarie-martie 2020
Pasageri transportați - mii. pasageri	2 553,5	101,0	7 286,9	66,2
Parcursul pasagerilor - mil. pasageri-km	60,2	90,3	168,7	49,6
Distanța medie de transport a unui pasager în transportul public, km	23,6	89,4	23,1	75,0

În luna martie 2021, întreprinderile de transport rutier au transportat 0,6 mil. tone de mărfuri, cu 7,9% mai mult ca în luna corespunzătoare din anul 2020. Parcursul mărfurilor, în luna de referință, a constituit 215,7 mil. tone-km, fiind în creștere cu 10,7% comparativ cu luna martie 2020.

Tabelul 11.2. *Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport*

	Martie 2021	În % față de martie 2020	Ianuarie-martie 2021	În % față de ianuarie-martie 2020
Mărfuri transportate - mii tone	559,0	107,9	1 318,5	108,0
Parcursul mărfurilor - mil.tone-km	215,7	110,7	533,8	105,9
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderi de transport, km	385,9	102,5	404,9	98,1

În ianuarie-martie 2021 întreprinderile de transport rutier au transportat 1318,5 mii tone de mărfuri, cu 8,0% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul precedent, sau 52,6% din volumul total de mărfuri transportate în ansamblu pe țară.

Parcursul mărfurilor a totalizat 533,8 mil. tone-km, cu 5,9% mai mult față de perioada analizată a anului precedent.

12. Precizări metodologice

Spor natural – reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților în perioada de referință. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unui teritoriu.

Câștigul salarial mediu lunar brut reprezintă raportul dintre sumele brute calculate salariaților în perioada de referință (indiferent pentru ce perioadă se cuvin) către numărul mediu al salariaților și numărul de luni din perioada de referință. Datele cuprind unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire a populației, înregistrate în perioada de referință, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatorii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.